
Informačný časopis pre sluchovo postihnutých

Trnavský Gong

Ročník 1 číslo 10

Október 2014

Adresa TG: Zálazne 15, Smolenice, mobil 0907 757 695, email b.katka@zmail.sk, alebo

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, tel. 0917 648 731

Email: poradenstvo.trnava@zoznam.sk

OBSAH:

- Obsah, Úvodné slovo,.....	2
- Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých Trnavského kraja, Zo života RC – Môj názor , „Nepočujúci sú ako národ bez územia“	3-5
- Pozvánka na SRK, Výborova schôdza PRCSP TT, Plán činnosti PRCSP na rok 2014.....	6
- Radíme vám - Podpisujete zmluvy? Dávajte si pozor! , Biznes a ZŤP, Relax.....	6-7
- Relax - Zopár vtipov na dobrú náladu, Poézia SP, Dobrý recept s TG, Kronika.....	8
- Zaujímavosti zo sveta sluchovo postihnutých – Príbehy	9
- Kto je zakladateľom prvej ušnej kliniky na svete? , Ako používame NA.....	10
- Parita	11
- Islandská pohľadnica.....	12
- Názor k článku od R.Vojtechovského.....	13
- Novinky Audioprotetiky.....	14

Úvodné slovo

Prehrabala som archív v počítači a v starších dokumentoch objavila materiál, v ktorom som kritizovala vtedy pripravovaný zákon o sociálnych službách. Skonštatovala som, že sa mi potvrdilo to, čo sa po rokoch v skutočnosti aj stalo. Že sa narušil princíp a zmysel našej práce v občianskom združení! V Stanovách sme to mali jasne zadefinované. A realita?

Komplikované situácie, keď občianske združenie, ktoré chce svojim členom poskytovať pomoc i radu, musí mať zamestnanca s trvalým pracovným pomerom, ktorý musí absolvovať každé tri roky skúšky na ministerstve práce a získať certifikát na špeciálne poradenstvo, prípadné iné certifikáty (tlačočícky, artikulačný, socialnej rehabilitácie), aby vôbec mohla organizácia fungovať a poskytovať pomoc sluchovo postihnutým, a aby vôbec získala finančné zdroje od VUC. O ostatných problémoch je i škoda písať.

Sociálne poradenstvo pre zdravotne postihnutých podľa nás malo mať v zmysle zákona úplne iný status, ako to v skutočnosti je. Sociálne poradenstvo pre zdravotne postihnutých má v reálnej podobe úplne iný zmysel, ako je sociálne poradenstvo napr. pre sociálne odkázaných, bezdomovcov, dôchodcov, neprispôsobivých, či v domovoch sociálnych služieb a podobne.

U zdravotne postihnutých sa vyžaduje konkrétna osobná skúsenosť na zdravotné postihnutie. Suchých a strohých úradníckych prístupov k občanovi bez empatií máme plné zuby a sú prejavom nedôvery. Dôveru získa postihnutý občan, keď komunikuje s osobou, ktorá je rovnako postihnutá a teda vyzná sa v problematike. Vie mu vysvetliť konkrétne veci okolo postihnutia, vie mu mnoho vecí prakticky ozrejmiť. Prečo je to tak a nie inak. A ako si nájsť cestu k sebapoznávaniu a prekonávaniu svojho postihnutia z prirodzeného prostredia. Na čo si dávať pozor a pri kompenzačných pomôckach vie vysvetliť princíp a využiteľnosť fungovania tejto techniky. Zmysel práce občianskeho združenia zameraného na konkrétne zdravotné postihnutie je opodstatnené a potrebné. Základným dôvodom je i obhajoba práv toho ktorého zdravotného postihnutia. Pretože iba pri takejto práci so sluchovo postihnutými vieme zistiť konkrétne problémy a situácie, ktoré ťažia sluchovo postihnutých.

V realite dnešnej doby čelí občianske združenie komplikáciám získavania finančných prostriedkov na zamestnávanie „certifikovanej“ osoby, musí prekonávať regionálne rozdielne závislé od pochopenia úradníkov, po rizikové situácie, či sa podarí jeho pracovníkovi znovu získať certifikát, finančné zdroje. Je nútené čakať na vhodnú dobu, kým zasadne komisia a zavolá jeho zamestnanca na skúšky a pod. Je to dosť stresujúca situácia a prináša dobrovoľným funkcionárom neskutočné zbytočné problémy a práce navyše, za ktorú nedostávajú žiadnu finančnú odmenu! Pritom to pre občianske združenie nie je najlacnejšia záležitosť a ide to z vreciek dobrovoľných funkcionárov a členov.

OZ pracujú na dobrovoľníckej báze a jedinými nestálymi príjmami sú sponzorské dary, 2%, a členské, ktoré si na činnosť svojej OZ platia samotní členovia. Navyše, ak poskytuje OZ poradenský servis v zmysle zákona o sociálnych službách, nabaľujú sa na tom aj iné OZ síce podobného postihnutia avšak iného stupňa postihnutia (napr. org. Nepočujúcich), ktoré túto službu neposkytujú z pohodlnosti alebo nezískali napr. certifikát na špeciálne poradenstvo. Ak OZ má získať finančné prostriedky od VUC, musí mať pracovníka s certifikátom len so špeciálnym poradenstvom. To, že napr. OZ nepotrebuje pracovníka s takýmto zaradením, ale napr. iba základným poradenstvom, je bezpredmetné. O negatívach tohto zákona sa dá dosť hovoriť...

Nemáme informácie, ako vnímajú tento zákon o sociálnych službách iné zdravotné postihnutia. Ale, nebolo by na škodu získať tieto informácie a vyjadriť spoločnú nespokojnosť s daným stavom.

(Bázdovičová K.)

===//===

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých občanov Trnavského kraja **(opakovanie matka múdrosti, aby ste nezabudli)**

Je zaregistrovaný od 28.3.2013, má vlastné IČO 42293022, sponz. účet 15181721/5200 OTP banka Trnava, IBAN: SK70 5200 0000 0000 15181721. Sídlo je na Novosadská 4, 917 00 Trnava v budove Katolíckej jednoty. Vstup do dvora Katolíckej jednoty je aj malou brámkou z Kollárovej ul. oproti Právnickej fakulty.

Poštu môžete zasielať na adresu: Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, email: poradenstvo.trnava@zoznam.sk

Poradenské dni RC sú Pondelok - Štvrtok od 08:00 - 15:00, Piatok od 08:00 - 12:00 (od 12:00 je administratíva a terénna práca) od 8,00 – 15,00 hod. Každý, kto potrebuje informáciu, radu, či pomoc, môže zavolať, predzvonit' alebo napísať SMS na mobilné číslo 0917 648 731 alebo e-mail: poradenstvo.trnava@zoznam.sk

====//====

Zo života RC

Môj názor

Dostala som TG. Je to veľmi dobré čítanie, robené srdcom a entuziazmom. Je veľmi zlé, že to dospelo až k takémuto koncu dobre zabehanej organizácie (SZSP) len preto, aby sa naplnili chamtivé ambície niektorých ľudí. Až teraz sa mi to vyjasnilo, že aj v mojom okolí pociťujem akoby nadradenosť nepočujúcich k nedoslýchavým. Akoby oni boli tí viac hendikepovaní, vyžadujú si pre seba viac pozornosti a vymožeností. Určite to majú ťažšie. Ale aj tak. Názory na veci, ktoré by mali byť spoločnými, nás rozdeľujú, tí sebeckejší si chcú chmatnúť pre seba vždy viac. Človek to vidí aj okolo, politici len pre seba, národ im je ukradnutý. Celá jedna generácia po 89 toho veľa totálne skazila a musí prísť druhá, aby prišla na to, že nie všetko bolo v minulosti zlé. My to vieme a mladí musia na to tiež prísť sami. (Ivetta Kompíšová)

====//====

„Nepočujúci sú ako národ bez územia“

To je nadpis článku, ktorý sme objavili na internete. Autorom týchto myšlienok je Robert Šarina zdravý člen rodiny a tlmočník posunkovej reči. Niektorými vetami a názormi zdvihol mnohým sluchovo postihnutým adrenalín. Preto si dovoľujeme vyjadriť názor na tento článok.

Jeho otec i brat sú v skutočnosti ťažko nedoslýchaví, len ovládajú posunkovú reč. Oba používajú načúvací prístroj.

Každý normálny zdravý človek chce mať zdravého partnera a zdravé deti. Zaujíma sa o genetiku rodiny, aby minimalizoval genetickú deformitu v rodine. Každý normálny človek aj keď je postihnutý nie vlastnou vinou, sa zaujíma o pôvode genetickej poruchy, dôsledkoch aj spôsobu ako ju zmierniť, liečiť či zamedziť jej zhoršeniu. Je nezmyslom tvrdiť, že ho to nezaujíma alebo netrápi, že má v rodine postihnutých.

O svojom bratovi Paľovi sa vyjadril, že mal základy komunikácie, lebo sa mu venovala matka, chodil do bežnej školy medzi počujúce deti. Tí čo ho poznajú vedia, že je navyše až prehnane sebedomý...

Každá matka hľadá možnosti ako pomôcť svojmu postihnutému dieťaťu. Vyvinie maximálne úsilie, ak jej na dieťati záleží a ho miluje. Vyskúša všetky možné informácie, ako posunúť svoje dieťa dopredu a zlepšiť mu život. Materinská reč je tá, ktorou hovorí matka dieťaťu! Ak matka komunikuje s dieťaťom špeciálnou posunkovou metódou, je to doplnková komunikácia, ktorá má pomôcť dieťaťu a matke pri rozvoji dieťaťa.

Názor, že nepočujúci sa tešia, že ich dieťa nepočuje je choré a diskutabilné.

Jeho brat je ťažko nedoslýchavý a teda počul, jeho reč sa vyvíjala normálne, aj keď za pomoci posunkovej reči. To, čo je v jeho názoroch v rozhovore pre médiá neseriózne je, že hrubo znevažuje

špeciálnych pedagógov na školách pre sluchovo postihnuté deti a mládež. Skresľuje a znehodnocuje ich prácu! Práca a výuka nepočujúcich detí je mimoriadne náročná fyzicky i psychicky a nie vždy sa dá dosiahnuť vytúžený cieľ. Avšak v posledných rokoch tieto školy dosiahli dobré výsledky, je čoraz viac študentov týchto škôl, ktorí dosiahli vyššie vzdelanie a sa aj dobre uplatnili. Tiež by sme si nedovolili urážať inteligenciu Nepočujúcich, pretože sú medzi nimi aj takí, čo majú prirodzenú inteligenciu, vedia riadne orálne komunikovať, rozumejú, čo sa deje v ich okolí a aj v spoločnosti. Mnohí dosiahli aj vysokoškolské vzdelanie, niektorí zvládli aj dve vysoké školy a dokonca aj docentúru, je medzi nimi množstvo umelcov aj s VŠ vzdelaním. Tak si treba rozmyslieť, či bude urážať nepočujúcich, alebo sluchovo postihnutých.

Mladý Šarina si prakticky odporuje, že posunková reč je ohybná reč, dá sa ňou všetko vyjadriť, keď zároveň hovorí o neurčitkách a následne použil slovné spojenia a preklad. Ale to je už parketa lingvistu posunkovej reči...

Logicky je to, že nepočujúci ak nerozumie v spoločnosti, by mal mať pri sebe artikuláčného asistenta alebo tlmočníka posunkovej reči.

V rozhovore spomenul aj o spackanej zimnej olympiáde nepočujúcich. Použil slovo „ten človek“ avšak neuviedol koho tým myslí. Ruda je z komunity nepočujúcich, nebol sám, neriadil to iba sám! V organizačnom výbore boli viacerí nepočujúci aj s vysokoškolským vzdelaním a aj tlmočníci posunkovej reči! Peniaze mali byť uložené v banke na účte a nie v nejakom depozite. Na účte mohli za tie roky, čo sa zbierali, pekne narásť aj úroky! V depozite boli peniaze mŕtve! Prečo neboli stanovené presné pravidlá okolo hospodárenia s finančnými prostriedkami a zodpovednosťou? Prečo sa peniaze nedali na účet do VUB s ktorou spolupracovali? Otázkou je, prečo to nebolo tak? Nepočujúci majú veľmi nízke právne vedomie, mali by sa tým zaoberať školy na vyučovaní občianskej výchovy. Hovorí sa, „nezalosť zákona nikoho neospravedľuje“, teda netýka sa to len zdravej populácie, ale aj postihnutých a teda aj nepočujúcich.

Základom vzdelanosti je aj veľa čítať, čítať, čo však nepočujúci nemajú radi. Kedysi nepočujúci funkcionári robili tlak na vzdelávanie, spolupracovali, tlačili aj na štátne orgány aby venovali pozornosť špeciálnej výuke nepočujúcich. Zabudli však na dôležitú vec a to viesť nepočujúcich k sebastačnosti a samostatnosti, nebyť vždy závislými od tlmočníkov.

Viac ako 20 rokov bolo možnosť zamerať sa na špeciálnu starostlivosť od narodenia po starobu, vytvorenia výskumného centra. Pre hlúpe plotky rozbiť jednotu zväzu (SZSP) sa na všetko kašlalo.

Je otázkou i to, čo je to v skutočnosti „nepočuť“, kto je v skutočnosti nepočujúci. Je veľmi pomýlené, aby sa rodičom, ktorým sa narodí dieťa s poruchou sluchu, hneď podsúvalo, aby sa dieťa učilo posunkovú reč, alebo aby dieťa dávali do internátnych špeciálnych škôl. Dôležitý je prísny psychologický i pedagogický výber, ktoré dieťa nezvládne bežnú školu a aké má sociálne a rodinné podmienky k rozvoju. Mnohé deti dosiahnu rozvoj v domácom rodinnom prostredí aj pod odborným vedením logopéda.

Je zavádzaním spoločnosti, ak sa tvrdí, že tlmočníkom posunkovej reči sa môže stať iba ten, kto robí osobného asistenta! Tlmočníkom môže byť každý, kto získa osvedčenie o absolvovaní tlmočnickeho kurzu, či certifikátu. Čo sa týka platových podmienok, nuž je to tiež dosť skreslené. Ved' nech vyrukujú s pravdou, koľkí tlmočníci z tlmočnickeho servisu v kraji a sú platení z VUC, v rámci pracovnej doby robia aj zároveň niekoľkým nepočujúcim OA... Všetci to vieme, a prižmurujeme oči nad porušovaním zákona.

Chváliť sa podnikateľským úspechom, je síce pekné, avšak Šarinovci mali možnosti, boli pri „koryte“, od nadácie Pontis získali cenné informácie, ktoré sa nedostali k všetkým nepočujúcim, či nedoslýchavým rovnako. Keď sa tak človek zamyslí nad jeho slovami, že zamestnávajú nepočujúcich, tak „využívajú“ nepočujúcich, aby za nich robili a oni sa „hrajú“ na šéfov.

V otázke, či sa rozvíja posunková reč, je dosť zavádzajúci. V realite je pravda, že nepočujúci na Slovensku dlhé roky používajú „kuchynskú posunkovú reč“, avšak za posledné roky sa pokročilo aj vďaka Romanovi Vojtechovskému či OZ Myslím. Tiež je zavádzajúci fakt v jeho vyjadrení, ak si tlmočník posunkovej reči myslí, že sudca, policajt, či nejaký úradník nezistí, že tlmočník posunkovej reči nepretlmočí všetko. Nebuďme naivní, že to nezistia! V skutočnosti sa to už neraz zistilo a bol z toho „prúser“. A preto nikto z nich nemusí dôverovať tlmočníkovi posunkovej reči! Skôr by sa mali tlmočníci PR zamerať na profesionalitu a vyššiu kvalitu tlmočenia. Skôr treba bojovať o to, aby sa tlmočenie v posunkovej reči dostalo na vyššiu úroveň, ako skutočná profesia, podobnej profesii tlmočníkov cudzích jazykov a adekvátne aj vyššie ohodnotená finančne.

A na záver k názvu článku „Nepočujúci sú ako národ bez územia“. Nepočujúci by nemali byť úplne uzatvorení vo svojich komunitách, mali by byť otvorení k majoritnej spoločnosti a mali by splynúť v nej, prispôbiť sa tak, ako sa musí každý cudzinec, ktorý chce žiť v danej krajine. (Brázdovičová K.)

Sociálnorehabilitačný kurz – pozvánka

Minulom čísle sme vás pozývali na Sociálno-rehabilitačný kurz v Tatranskej Lomnici. Je zmena, koná sa o týždeň neskôr a preto ešte raz uvádzame informáciu o konaní tejto akcie.

Pozývame vás na Sociálno rehabilitačný kurz, ktorý sa koná v Tatranskej Lomnici, v penzión Encián v dňoch od 22. do 26. októbra 2014, začína sa v stredu večerou a končí obedom v nedeľu. Organizuje ho ZO Ilava pani Janka Gajdošová, ako celoslovenské stretnutie SP. Doprava je individuálna cena je 20 eur/osoba/deň, plná penzia. Izby sú dvojlôžkové, každá izba má svoju kúpeľňu a WC. Sú to plné 4 dni. Kontakt: Jana Gajdošová, mobil 0918 772 528, 042 442 2971,0911 755 422

====//====

Výborová schôdza PRCSP

V stredu 1.10.2014 sa opäť stretli členovia výboru PRCSP na svojom zasadnutí. Hlavným bodom zasadnutia boli plánované akcie členov a to relaxačný víkendový pobyt vo Veľkom Mederí a novembrové celoštátne stretnutie sluchovo postihnutých v Tatranskej Lomnici, organizačné zabezpečenie. Prihlásilo sa pomerne veľa účastníkov, čo funkcionárov mimoriadne teší.

Ďalšie otázky na zasadnutí vznikli ohľadom problémov získavania finančných zdrojov a konštatovanie, že firmy nie sú ochotné poskytovať sponzorské príspevky, čo veľmi sťažuje činnosť občianskych združení, ktoré sú na túto formu financovania odkázaní.

Prebrala sa aj kritika, že nepočujúci sa stretli s prezidentom p. A. Kiskom, zúčastnili sa ho aj osoby, ktorým sme dali „dôveru“ v zastupovaní voči štátnym orgánom a neinformovali nás vopred o pripravovanej akcii. Za nereseriozne považovali členovia výboru to, že sa na tomto stretnutí hovorilo o sluchovo postihnutých, preberali sa záležitosti, ktoré sa týkali aj nás nedoslýchavých a teda sa rokovalo o nás bez nás. Členovia sa zhodli na tom, že zástupcovia sú povinní informovať o pripravovaných aktivitách všetky organizácie na Slovensku a konečne touto informovanosťou búrať bariéry a roztrieštenosť medzi organizáciami sluchovo postihnutých a nepočujúcich. Najdôležitejšia je informovanosť o všetkom čo sa robí a koná v prospech sluchovo postihnutých a nepočujúcich na Slovensku. Dúfame, že v budúcnosti sa to napraví. Záverom sa prijali ďalšie administratívne úlohy, ktoré je nutné do ďalšieho stretnutia výboru uskutočniť. (J. Tóblová)

====//====

Plán činnosti PRCSP na rok 2014

(pre informáciu všetkým členom i nečlenom)

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých bude uskutočňovať vo vlastných priestoroch pravidelne každý mesiac **Výborové členské schôdze sú vždy v stredu o 14,00 – do 17,00 hod. Môžu sa ich zúčastniť aj radoví členovia, ktorí prejavia záujem zúčastniť sa ich, alebo chcú prispieť svojou pomocou, či názorom.**

V októbri sa stretli členovia výboru hneď prvý deň - **1.10. 2014**. Ako každý rok chceme opäť uskutočniť dňa **15.10.2014** „Deň otvorených dverí“ pre všetkých občanov Trnavy. Tento mesiac, prípadne v novembri – podľa poskytnutých dotácií – chceme uskutočniť v spolupráci Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity špeciálny Seminár. V Trnavskom Gongu vás o tejto akcii budeme včas informovať. Členovia výboru sa stretnú na schôdzi **5.11.2014** a opäť **26.11.2014** kvôli príprave akcie na „**Katarínske posedenie**“, ktoré plánujeme na **29.11. 2014**. decembri na záver roka 2014 sa zídu **3.12. a 17. 12. 2014** zas na „**Vianočnom posedení**“.

====//====

RADÍME VÁM

Podpisujete zmluvy? Dávajte si pozor !

Už ste to zažili na vlastnej koži, že ste si pri vybavovaní určitých vecí na Zmluvu nedali pozor a si ju dôkladne neprečítali? Navyše mnohé zmluvy z rôznych firiem sú písané na husto, malými písmenkami na niekoľkých stranách, čo je zdĺhavé čítanie, a keď ste navyše zrakovo postihnutí alebo

senior, nie je možné si ju riadne bez „lupy“ prečítať. A tak ste radšej „dôverovali“ a zmluvu v dobrej viere podpísali.

Chyby robia aj zdraví. Horšie je to, ak takúto chybu urobí zdravotne postihnutý človek, napr. nepočujúci alebo sluchovo postihnutý, ktorý nie vždy porozumie, čo mu úradník či pracovník firmy vysvetľuje a „zabudne“ pripomenúť o záludnosti Zmluvy, ktoré zákazníka čaká. Už v bývalom SZSP sme neraz riešili problémy s nevýhodnými zmluvami, ktoré podpísali nepočujúci i nedoslýchaví. Našťastie sa to vždy dokázalo vyriešiť k obojstrannej spokojnosti.

Nie však vždy sa to dá, a pribúdajúcimi rokmi akoby sa vrece roztrhlo problémami s nevýhodnými zmluvami a následnými problémami ich zrušenia, alebo nekresťanskými exekúciami. Najnovšou novinkou sú elektronické Zmluvy a zároveň aj elektronické podpisy. Napr. u mobilných operátorov pracovník píše na počítači zmluvy, alebo dopĺňa vaše údaje do vopred vypracovaných zmlúv, zákazník ich však nemá možnosť vôbec prečítať a musí sa na elektronickej tabuľke najprv podpisovať, čo sa prenáša do elektronickej zmluvy. Až potom vám ju vytlačia a vy s prekvapením až doma zistíte, čo všetko ste museli podpisovať a neraz vás ani neinformovali čo podpisujete!

Preto dávajte si pozor a nechávajte si dostatok času na dôkladné preštudovanie si Zmlúv a aj na otázky. Nebojte sa pýtať a informovať sa na všetko, čo by vás mohlo v budúcnosti postihnúť. Nepočujúci, ale i ostatní sluchovo postihnutí nech radšej vybavujú s tlmočníkom posunkovej reči alebo s počujúcimi rodinnými príslušníkmi. Opatrnosť sa vždy oplatí. (*Brázdovičová K.*)

===//===

Biznis a ZŤP

Ako občan s ťažkým zdravotným postihnutím (ZŤP) môžete robiť biznis aj bez registračnej pokladne, ale musíte mať vybavenú živnosť.

Pokiaľ občan s ťažkým zdravotným postihnutím podniká, poskytuje služby, alebo predáva tovar, je oslobodený od povinnosti mať registračnú pokladňu. Podmienkou je, že musí mať vybavenú živnosť alebo podniká na základe živnosti. Avšak aj tak je povinný vyhotovovať vždy pri prijatí platieb od spotrebiteľa doklad. Prikazuje mu to zákon na ochranu spotrebiteľa.

===//===

RELAX

Pár vtipov pre dobrú náladu

Policajti majú skúšku z matematiky. Jeden z nich vraví:

"Ja to asi nespravím".

"Ale prečo?", pýta sa ho druhý: "Vari nevieš sčítovať a odčítovať?"

"Ved' práve. Nechápem ako je to možné, že $5-7+2=0$ "

"Ved' to je jednoduché. Ja ti to vysvetlím. V autobuse cestuje päť ľudí. Na zastávke sedem vystúpi, koľkí musia nastúpiť, aby tam nikto nebol?"

Manželský pár sa rozhodne na chvíľu uniknúť tuhej zime a stráviť týždeň na juhu pri mori. Z pracovných dôvodov sa stane, že manželka môže odletieť až o deň neskôr. Manžel odletí podľa plánu. Po príchode sa ubytuje v hotelovej izbe, vytiahne svoj laptop a ihneď posiela e-mail svojej manželke. Prítrafi sa mu však hlúpa chyba a pri zadávaní e-mailovej adresy vynechá jedno písmeno a e-mail sa tak dostane do e-mailovej schránky istej vdovy, ktorá práve odprevadila svojho muža do hrobu. Vdova si práve prezerá v počítači poštu, či jej... neprišli nejaké sústrastné vyjadrenia od priateľov alebo známych. Vo chvíli, keď jej syn vstúpi do izby, žena už leží v bezvedomí na zemi. Zrak mu padne na

monitor počítača, kde číta:

Komu: Mojej opustenej manželke

Od: Tvojho muža, ktorý odišiel skôr

Vec: Dorazil som

Najdrahšia, práve som v poriadku došiel. Už som sa tu celkom zabýval, a vidím, že je všetko pripravené na Tvoj zajtrajší príchod. Želám Ti šťastnú cestu a čakám ťa.

Lúbim ťa, Tvoj manžel.

P.S. Tu dole je čertovsky horúco!!!

Stará dáma sa presťahovala do prístavného mestečka. Raz prístavné delá mocnými salvami vítala novú loď. Stará dáma upravila obrus na stole, upravila si účes a s prívetivým úsmevom zakričala:

- Vstúpte!“

Matka neustále opakovala svojej dcérke, že sa má na návšteve správať slušne a nikoho neotravovať svojimi otázkami.

- Mamička, zajtra ideme do školy pre nepočujúce deti? – opýtala sa dcérka matky

- Ano, miláčik“ – odpovedala matka - „pamätaj si, že musíš byť nemá ako ryba, aby si nenarušila vyučovanie“.

Jedna susedka hovorí druhej: - „Tí nepočujúci nie sú tak nešťastní. Hovoriť rukami je lepšie ako ústami“.

- „Myslíte to vážne?“

- „Samozrejme, my máme dve ruky ale iba jedné ústa!“

===//===

Poézia od našich SP

Ráno po dažďoch

(Dušan Kuba)

Tak si si konečne vyplakalo

svoje uslzené oči do noci vankúša.

Usmiate blankytom, usmievavé, vítaš nový deň.

A vetrík líca ti osúša.

Zobúdzaš bozkami striebřistými
ľahko a nenápadne zo sna.

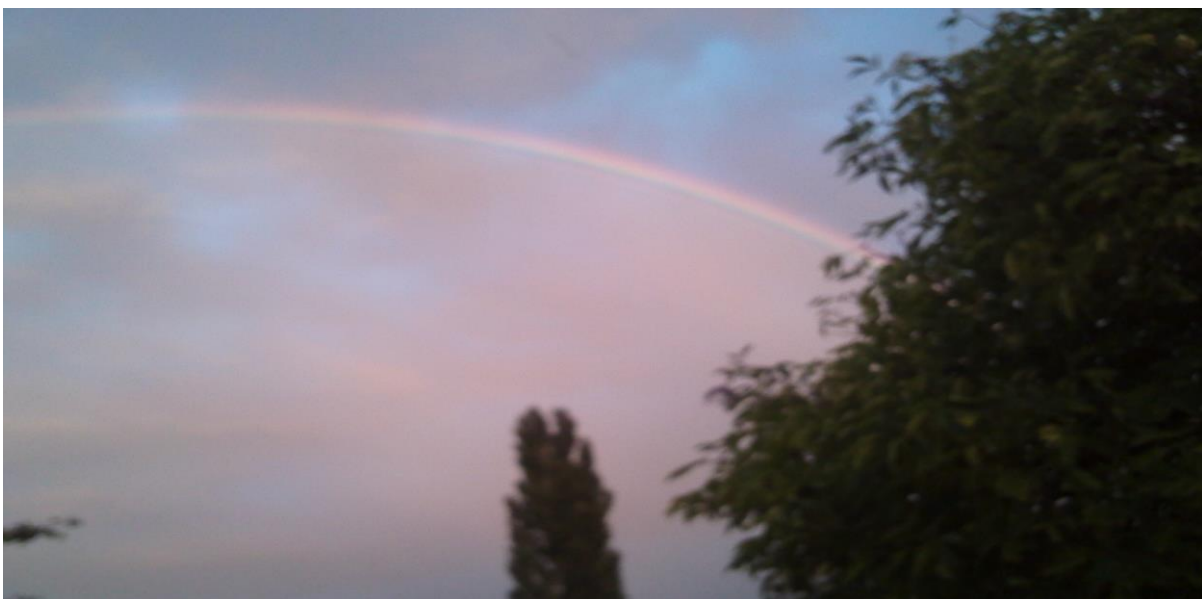
Jagáš sa na tráve.

Plody ti núkajú sladkú šťavu.

A kvety roztvorili kalichy voňavé.

Zdravím ťa, ráno! Zdravím ťa, čisté! Chmáry z čiel rozožeň!

Tak, ako ty si, tak nech nám bude krásny aj tento deň!

Báseň zo sveta ticha

(Magda Pilarová – Benkovičová)

Keď som bola malá,
rada som sa hrala.
Na húpačke som sa húpala
a piesne som spievala.
Spievala som piesne
o svojom šťastnom detstve.

Šťastie mi neprialo,
piesne mi zobralo.
Do sveta ticha ma vohnalo.
Čo teraz, čo robiť mám,
ako si teraz, ako si zaspievam?

Piesne už nespievam,
len slzy prelievam.
Čo teraz, čo robiť mám?

Šťastiu sa ma ulútilo,
básňami ma obdarilo.
Básňami z môjho života,
básňami zo sveta ticha.

===//===

Dobrý recept s Trnavským Gongom

Kebab

200g hovädzej roštenky, 200 g hovädzej sviečkovice, olivový olej, soľ, čierne korenie, 3 väčšie žemle a 1 malá majonéza.

Hovädzie mäso nakrájame na menšie plátky. Dobré ich osolíme, okoreníme a potrieme olivovým olejom. Takto upravené mäso zabalíme do fólie a necháme v chlade aspoň cez noc odležať. Na druhý deň plátky tesne na seba

poprepichujeme na grilovaciu ihlu (ražeň) a grilujeme na miernej žiare za stáleho obracania (alebo pripojíme na grilovací motorček). Pred podávaním rozkrojíme žemle, potrieme ich slabou majonézou a ostrým nožom zrežeme prvú opečenú vrstvu mäsa a plníme do žemlí. Zrezané mäso nezabudnite potrieť olivovým olejom.

===//===

KRONIKA

Naši Jubilanti

Milí jubilanti, keďže redakcia nemá zatiaľ informácie, kto z vás oslávil alebo oslávi svoje okrúhliny, aj tak vám všetkým jubilantom a oslávencom patrí tento veršík.

Prijmite náš vinš skromný, na deň vášho sviatku,

Želáme vám zo srdca šťastie v každom riadku.

Nech slnko šťastia svieti, nech vám láska srdce hreje.

Nech máte všetko, po čom srdce túži, nech vám nikdy smutno nie je.

Nech vás ľudia majú radi, rodina i kamarádi.

To všetko vám prajeme váš sviatok krásny.

Takže všetkým oslávencom októbrových narodenín, či už okrúhlych alebo obyčajných prajeme pevné zdravie, šťastie, lásku a pohodu v kruhu blízkych.

Dňa 22.10. oslávi 62 rokov JUDr. Milan BOTÍK, PhD. Výbor a členovia PRCSP mu prajú pevné zdravie, úspech v práci a pohodu medzi nami, ale aj v rodinnom kruhu. Ku gratulácii sa pripájajú zamestnanci PRCSP a redakcia TG.

V októbri oslávia krásne jubileá aj členovia ZO SUSP Ilava Božena GAJDOŠOVÁ 55 rokov, Štefánia VRANOVÁ 80 rokov a Helena ŽIAČKOVÁ 50 rokov. Členovia, výbor ZO prajú členkám pevné zdravie, šťastie a spokojnosť v rodinnom kruhu. Ku gratulácii sa pripája PRCSP

Kytička k vášmu sviatku

===//===

Zaujímavosti zo sveta sluchovo postihnutých a pre sluchovo postihnutých

Príbehy

V minulom čísle sme vám predstavili p. Kuklovú a jej syna Jakuba, ktorý má Kochleárny implantát a jeho príbeh. V dnešnom čísle vám ponúkame ďalší príbeh sluchovo postihnutého s Kochleárnym implantátom.

Csaba Farkaš (42), manažér, elektroinžinier, Bratislava

Žijem život tak plnohodnotne, ako predtým

Strach a hnev. To boli prvotné pocity, keď zistil, že stráca sluch. „Čo by ste čakali od otca malých detí a manažéra, ktorý bol dovtedy zdravý,“ pýta sa Csaba, ktorý sa rozhodne nemienil vzdať.

Všetko spustila pred desiatimi rokmi autoimúna porucha. „**Keby ma hneď správne diagnostikovali, nebol by som implantát potreboval,**“ spomína Csaba, ktorý vtedy žil v Košiciach. „Pomoc som hľadal aj na internete. Vygooglil som e-mail na profesora Profanta a okamžite mu napísal, že sa hlásim na implantáciu. Odpísal mi, že ma najprv musia vyšetrit.“ Kým mu po rôznych vyšetreniach operáciu schválili, pracoval. „**Uprednostňoval som činnosti, kde som nemusel veľmi komunikovať.** Študoval som, venoval sa deťom a snažil sa pozornosť zamerať na iné veci, ako na sluch. **Keď mi oznámili, že vyhovujem, vedel som, že všetko bude zase fajn.**“ Stonásobné zlepšenie. Prvé zvuky počul, keď po operácii dostal rečový procesor. „Musel som si na ne zvyknúť, ale tešil som sa! **Čítal som, že s implantátom to už nie je ako predtým. No pre mňa je.** Hrám na klavíri, učím sa s deťmi po nemecky v jazykovej škole, dokonca často telefonujem v angličtine. Behám a bicyklujem. Priznávam, že športujem bez procesora, čo nie je najbezpečnejšie, ale snažím sa fungovať úplne normálne, nakoľko mi to môj implantát umožňuje. Mám len jeden, a niekedy mi stereo počutie chýba. **Ak sa ku mne ozve niekto z väčšej skupiny, mám čo robiť, aby som ho bez priestorového počutia lokalizoval.**“ Životné priority vraj podstatne nezmenil, len si ich trochu modifikoval. „Prípadné prekážky beriem športovo. **Viete, všetko je relatívne. Aj zdravie.** Pamätám si pacientov, ktorí so mnou ležali po operácii na izbe. Liečili sa na onkologické ochorenie hrtana. Jeden z

nich sa raz zastavil pri mojej posteli a poznamenal – tebe je dobre, vlastne ti nič nie je. V porovnaní s ním mal veru pravdu. (**Autorka článku Monika Chybová, zdroj internet**)

===//===

Viete kto je zakladateľom prvej ušnej kliniky na svete?

Je to doktor Adam Politzer nar. 1835, zomrel 1920. Bol zakladateľom modernej otologie. Ako prvý poznal význam patologickej anatómie a histológie pre diagnostiku ušných chorôb. Podrobne popísal techniku prenášania zvuku v sluchovom orgáne. Sám vynášiel niekoľko špeciálnych nástrojov pre chirurgiu stredného ucha. Bol vynikajúcim kresličom. Jeho farebné anatomické tabuľky sluchového orgánu sa dodnes reprodukovujú v učebniciach. Ním vlastnoručne ilustrovaná dvojdielna publikácia „Dejiny ušného lekárstva“ vychádza dodnes. Ako lekár vo viedenských sirotincoch a chudobincoch nazhromaždil mnoho praktických poznatkov, ktoré uplatňoval pri prednáškach na univerzite i ako prednosta prvej ušnej kliniky na svete, založenej vo Viedni v roku 1873. Tam ako prvý popísal klinický obraz otosklerózy. Za svoju prácu obdržal množstvo počt a bol povýšený aj do šľachtického stavu.

===//===

Ako používame načúvacie prístroje?

Po zistení straty sluchu, vyšetrení o ušného lekára sa dopracujeme k pridelenému načúvaciemu prístroju. Ako sa k tomu postavíme v prvých momentoch? Sme spokojní s predelením načúvacím prístrojom, naplnil naše očakávania? Počujeme ním lepšie? Vyhovuje nám?

Najčastejším dôvodom nespokojnosti sluchovo postihnutých je túžba po inom type načúvacieho prístroja, náročnejších kvalit, bez šumov či pískania. Prečo? Sluchovo postihnutému sa dostáva iba najzákladnejší typ načúvacieho prístroja. Čím kvalitnejší prístroj tým väčší doplatok sluchovo postihnutého. Neraz foniatri zvyknú poskytovať načúvacie prístroje len od určitej firmy, jedine ak natrafia na skúsenejšieho sluchovo postihnutého pacienta, ktorí si vie „vynútiť“ aj iný typ načúvacieho prístroja. Ešte stále majú sluchovo postihnutí vnímanie, že načúvací prístroj je estetický defekt, hanbia sa zaň a nechcú na seba pútať pozornosť ostatných. Túžia po tom aby načúvací prístroj nikto nevidel a bol čo najmenší (napr. zvukovodný). Dnes je technika načúvacích prístrojov na vysokej úrovni a mnoho načúvacích prístrojov vyrábajú čo najmenšie, a aj hadičky s koncovkami sú vyrábané tak tenulinké, že nikto nepostrehne, že človek nosí načúvací prístroj. Je to skutočne citlivá oblasť sluchovo postihnutých, ktorí na seba nechcú pútať pozornosť z viacerých dôvodov. Je už éra digitálnych načúvacích prístrojov a sú aj častejšie poruchové. Opravy sú aj pomerne dosť drahé pre sluchovo postihnutých, avšak čo je dobrým znamením, opravy už nie sú zdĺhavé a firmy vedia pomerne v krátkej dobe opravy previesť a klientovi zaslať.

V staršom veku si sluchovo postihnutí veľmi ťažko zvykajú na načúvacie prístroje, často ich nechávajú v zásuvkách odložené. Prekážajú im rôzne hluky, rušivé neznáme zvuky. Niektorým sa nechce si dávať načúvacie prístroje do ucha, lebo majú už neohrabané ruky, ktoré si s miniatúrnou technikou ťažšie poradia. Prijímaný zvuk z načúvacích prístrojov starším pacientom s poruchami sluchu spôsobuje stres, ťažšie sa orientujú v počúvaní. O tom, že by si mali na načúvací prístroj zvykať, používať ho denne, učiť sa počúvať a prístroj si riadiť tak aby bol pre neho komfortným a mal zmysel ho používať. Pomôže mu lepšie orientovať sa v prostredí a nebude „odstrčený“ od spoločnosti ani v rodinnom prostredí. Dôležitá je aj opora v rodinnom prostredí, rešpektovanie novej situácie na uľahčenie života sluchovo postihnutého. Pomoc rodiny pri doplnkových kompenzačných pomôcok, pretože načúvací prístroj je „barlička“. K životu sluchovo postihnutý v tejto dobe potrebuje rad kvalitných kompenzačných pomôcok. Tento civilizovaný svet spôsobuje nárast sluchových porúch a aj sluchovo postihnutých pacientov.

A malé rady na záver:

Načúvacie prístroje dávame dolu z ucha pri rentgenovaní hlavy, pri prechádzaní detektormi kovov na letisku, pri sprchovaní alebo kúpaní a samozrejme pri spaní (divili by ste sa, koľko „úradníkov“ si myslí, že s načúvacími prístrojmi sluchovo postihnutí aj spávajú...). (zdroj internet)

Parita

Parita je – rovnosť, rovnakosť čo do počtu, čo do zastúpenia

Prečo o tom hovoríme? V nie v každom meste, či okrese sú samostatné organizácie sluchovo postihnutých s špecifickým postihnutím, mnohých sú zmiešané, majú teda nepočujúcich aj nedoslýchavých. Prakticky úplne sa na to zabúda a za tie roky úplne absentovala parita pri vrcholových orgánoch, čo spôsobilo likvidáciu alebo znižovanie členstva v organizáciách, pretože členovia videli beznádejnosť, na možnosť zapájania sa do tvorby aktivít a obhajovania svojich práv. Mali sme to možnosť spoznať aj napr. pri likvidácii jednotného zväzu SZSP, kde skutočne chýbala parita zastúpenia sluchovo postihnutých.

V dnešnej dobe to zas pociťujeme práve v tom, že zástupcami „sluchovo postihnutých“ sú tí, ktorých sme nedelegovali a neobhajujú rovnocenne práva všetkých sluchovo postihnutých. Nevieme, kto ich tam „delegoval“. Aj napriek roztrieštenosti a obrovskému množstvu neraz pofidérnych organizácií, by mala existovať v konečnom dôsledku **spoločná reč v obhajovaní práv** a práve aj parita v zastupovaní. Aj u nedoslýchavých, organizácie či už pod jedným občianskym združením alebo samostatných krajových centier, je dôležitá spolupráca a zároveň aj parita zastúpenia. Sloboda prejavu každého sluchovo postihnutého člena či funkcionára ku činnosti organizácie, je veľmi dôležitá. Tak ako je dôležitá aj informovanosť a transparentné riadenie organizácie. Iba tak sa pohneme dopredu a získa sa dôvera u ostatných sluchovo postihnutých. (Brázdovičová K.)

Foto zo stretnutia funkcionárov v Trnave

Islandská pohľadnica

Roky som snívala o krajine vodopádov, gejzírov, lávových polí, sopiek, kráterov, nádherných útesov a nekonečných údolí. Sen sa mi splnil, keď som v septembri 2014 cez cestovnú kanceláriu odletela lietadlom na ostrov Island. Ubytovanie bolo v hoteli v hlavnom meste Reykjavík. Potom sme celých 5 dní spoznávali krajinu. Dozvedela som sa, že prvými obyvateľmi Islandu boli pravdepodobne Nóri a Kelti, ktorí prichádzali na toto územie koncom 9. a v 10. storočí. Vikingskí náčelníci zakladali tzv. „thingy“, čo boli miestne snemy, ktoré verejne urovnávali spory a konflikty medzi osadníkmi. V roku 930 bol na Islande vytvorený prvý parlament na svete, ktorý okrem krátkeho obdobia v 19. storočí existuje dodnes.

Island má najviac výronov pár a plynov i horúcich prameňov na svete. Sústavná horúčava, ktorá sa udržiava pod zemským povrchom, vytvára bublajúce horúce pramene a bahniská. Na Islande nájdete zaujímavosti hlavne v parku Þingvellir. Je tu jedinečné jazero Mývatn, najväčší európsky ľadovec Vatnajökull, pestré južné pobrežie a samozrejme vodopád Gullfoss a gejzír Strokkur. Najznámejší výver Geysir prepožičal svoje meno gejzírom. Teplú vodu vyvierajúcu z hĺbín Zeme využívajú Islandčania na vykurovanie domov a skleníkov. Na Islande je tiež jednou z najväčších atrakcií pre turistov aj výlet loďou za pozorovaním veľrýb a nočné výlety za polárnou žiarou.

Autorom článku i fotografií je naša sluchovo postihnutá dlhoročná členka a veľká cestovateľka Ing. Danka Števonková, ako turistka precestovala kus sveta, ale aj

celé Slovensko má v malíčku. Pri svojich cestovateľských cestách zažila mnoho zážitkov, poznatkov, kultúrnych rozdielov. Radi uvítame v TG aj jej ďalšie „cestovateľské“ články i pocity, ako prekonáva ťažkosti komunikácie z pohľadu nedoslýchavých pri cestovaní do zahraničia, alebo aj doma...

Názor k článku

V minulých číslach TG sme písali článok o správnom názve artikulačného tlmočníka – artikulačný asistent v ktorom sme uviedli aj náš názor využívania tejto služby nedoslýchavými. Článok bol uverejnený aj na blogu Mgr.Slávy Husárovej. Svoj názor napísal aj Mgr.Roman Vojtechovský, ktorý uverejňujeme.

Roman Vojtechovský

Rešpektujem Váš názor. Mám dojem, že drvivá väčšina z nás nevie, že existujú štyri druhy Osobnej asistencie (ďalej len OA) pre osoby so SP (artikulačné tlmočenie, tlmočenie v posunkovej reči, sprostredkovanie komunikácie a pomoc NP rodičovi počujúceho/NP dieťaťa). Tu sa akosi vyznieva, že OA je jeden druh činnosti a nič iné, alebo až také podstatné to nie je. Potom dôjde k nedorozumeniu, čo chcela jedna strana a druhá. Spomínali ste činnosti, ktoré vykonávate s NP napr. hľadáte s nimi zamestnanie, tlmočíte všetko, čo nerozumejú (z môjho pohľadu je to skôr vysvetľovanie, sprostredkovanie informácií na pravú mieru, poradenie, nie tlmočenie). V tomto prípade podľa mňa je OA, ktorý sprostredkuje komunikáciu. Som za, aby sa zachovala táto činnosť OA. Uvedomujem si, že väčšina NP v tomto smere potrebuje pomoc, podporu, získanú sprostredkovanú informáciu ap. Nedávno som spomínal o OA vykonávajúcej tlmočenie v PR, ktorá je druhou činnosťou OA. V tomto prípade z môjho pohľadu a skúseností skôr navrhujem vyňať a skvalitniť tlmočnickú službu. Rád by som upozornil na druhú vec, ktorá sa spomínala niekoľkokrát, a to o počte hodín pre OA. Myslím si, že skôr by som nevidel problém, ide o možné riešenie problému, keby sa navrhol k zákonu rozumný fixný počet hodín rovnaký pre každého NP, ktorý naozaj potrebuje OA sprostredkujúceho komunikáciu. Okrem fixného počtu hodín by sa NP mohol obrátiť aj na tlmočnickú agentúru, ak potrebuje tlmočníka napr. u lekára, u notára, v banke ap. Už je to vec NP, ako často objedná tlmočníka bez ohľadu na počet hodín.

Ďalej - tiež sa spomínalo, že sa netlmočí o nič inakšie. Neviem posúdiť, či sme sa dobre rozumeli. Keby sa na každé slovo jednej vety v slovenčine vkladal posunok (ide o posunkovanú slovenčinu), som presvedčený, že NP by dobre nerozumel obsahu, významu vety. V tom prípade už nejde o tlmočenie, ktoré drvivá väčšina predpokladá, že áno. Žiaľ, je to omyl. Uvedomujem si, že táto teoretická problematika nie je na Slovensku dostatočne oboznámená. Posunkovaná slovenčina je slovenčina a nie je možné tlmočiť slovenčinu do slovenčiny, ide o prepis, nie o tlmočenie. Prevod medzi slovenčinou a posunkovanou slovenčinou nie je preklad v zmysle jazykovedný, ale zvláštny prípad vizualizácie, niekedy odborne označovaný ako transliterácia. Zároveň súhlasím s názorom redaktorky elektronického časopisu Trnavský Gong, v ktorom zmienila, že sa nesprávne používa pojem artikulačný tlmočník, ale artikulačný asistent. Proste asistent len kóduje slová pre osoby so SP podľa počutého prejavu v slovenčine, nič netlmočí alebo neprekladá. Vraciam sa k situácii. Má sa tlmočiť niečo inak, ale podľa gramatiky slovenského posunkového jazyka (SPJ) a podľa posunkovej zásoby, ktorú používajú naozaj NP členovia komunity NP, nie tlmočníci, či pedagógovia, alebo niekto iný. Pochopiteľne, každý má svoj štýl prejavu, ale musí sa dodržať zmysel, význam prejavu opierajúci sa o posunkovú zásobu používanú NP členmi komunity NP a gramatiku SPJ. Môžem uviesť aspoň 2 krátke príklady v slovenčine. Prvý: „Navštívim mesto.“ Keď sa pozrieme na význam vety, neslobodno na formy dvoch slov. Prekladať do SPJ môže byť napr. MESTO PREHLIADAŤ. Posunok NAVŠTÍVIŤ ho používajú NP skôr v súvislosti s návštevou niekoho napr. babičku, otecka ap. a nepoužívajú ho v spätosti na vec napr. múzeum, kraj ap. Ďalší druhý príklad: „V prvom rade sa chcem poďakovať.“ Preklad by mohol znieť napr. PRVÉ JA CHCEM POĎAKOVAŤ. Ináč doslovný preklad môžu NP pochopiť iba spätosť s priestorom niečoho - v prvej rade niečoho, je to dané v SPJ.

Novinka firmy Audioprotetika

Súprava SET 900 DVA v JEDNOM

Novinka

Vhodné pre stredne ťažké poruchy sluchu.

Súprava je kombináciou priameho prenosu televízneho a rozhlasového zvuku uskutočňovaného pomocou infračerveného svetla s dosahom 12 m. Umožňuje počúvanie po dobu 12 hodín. Variabilný sklopný prijímač je možné použiť ako mobilný zosilňovač. Je vhodný u lekára, v nemocnici pri ležiacich pacientoch, na úradoch, pri rodinných stretnutiach a oslavách.

K vysielacu TI 900 je možné pripojiť neobmedzený počet prijímačov RI 900. Umožní sa tým počúvanie viacerým osobám v rodine, domove seniorov, kluboch atď.

Pozn. Použitie prijímača RI 900 zo súpravy vo verejných priestoroch ako je kino, divadlo, kostol, múzeum, koncertné siene atď. je podmienené technickým vybavením verejného priestoru (t.j. silnými vysielacími, aby mohol byť sprostredkovaný zvukový signál).

AUDIOPROTETIKA DUNAJ, s.r.o.

Čachtická 8
831 06 Bratislava

Telefón/Fax: **02/44881203, 02/44872256**
Mobil: **0902604047**
Email: audioprotetika@audioprotetika.sk

Milí sluchovo postihnutí, ak vás náš TG zaujal a máte záujem ho dostávať, môžete si ho objednať v Poradensko-rehabilitačnom centre sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, na mobile č. 0917 648 731. Môžeme vám ho poslať aj emailovou poštou, ak zašlete svoju emailovú adresu do redakcie TG alebo PRCSP.

Číslo TG október 2014 spracovala Katarína Brázdovičová